

BIBLIOGRAFIA

Do części pierwszej:

Tradycje terenowej władzy wykonawczej na ziemiach polskich

- ✧ Ajnenkiel Andrzej, *Administracja w Polsce. Zarys historyczny*, Warszawa 1975.
- ✧ Bałtrusajtys Grażyna, *Z tradycji centralizacji Warszawy*, „Samorząd Terytorialny” 1994, nr 6.
- ✧ Bardach Juliusz (red.), *Historia państwa i prawa Polski*, Warszawa 1966.
- ✧ Bardach Juliusz, Senkowska-Gluck Monika, *Historia państwa i prawa Polski*, Warszawa 1981, t. III.
- ✧ Bardach Juliusz, Grodziski Stanisław, Senkowska-Gluck Monika, *Historia państwa i prawa Polski*, Warszawa 1982, t. IV.
- ✧ Bartel Wojciech, *Ustrój i prawo wolnego miasta Krakowa 1815-1846*, Kraków 1976.
- ✧ Bogomilski Benedykt, *Naczelnik jako organ administracji państwowej*, „Rada Narodowa. Gospodarka. Administracja” 1973, nr 9 i 13.
- ✧ Bogucka Maria, Samsonowicz Henryk, *Dzieje miast i mieszczaństwa w Polsce przedrozbiorowej*, Wrocław 1986.
- ✧ Bosacki Adam, *Początki samorządu terytorialnego i zawodowego II RP*, „Wszechnica Polski” 2003, nr 1.
- ✧ Buszko Józef, *Walka o kształt polityczno-ustrojowy samorządu terytorialnego autonomicznej Galicji*, [w:] Wacław Uruszuk (red.), *Ustrój i prawo w przeszłości dalszej i bliższej*, Kraków 2001.
- ✧ Codello Aleksander, *Samorząd miasta Rzeszowa 1867-1914*, Lublin 1967.
- ✧ Drozdowski Marek, *Dzieje Warszawy w latach 1914-1939*, Warszawa 1990.
- ✧ Dymmel Piotr, *Polskie tradycje samorządowe a heraldyka*, Lublin 1992.
- ✧ Gieorgica Jerzy Paweł, *Polska lokalna we władzy PZPR*, Warszawa 1991.
- ✧ Gomuła Wiesław (red.), *Władza lokalna wobec centrum*, Rzeszów 1989.
- ✧ Grodziski Stanisław, *Samorząd gminny i powiatowy Galicji epoki autonomicznej*, [w:] „Krakowskie Studia Prawnicze” 1992, nr 25.
- ✧ Grzybowska Marta, *Decentralizacja i samorząd II Rzeczypospolitej*, Kraków 2003.
- ✧ Grzybowski Konstanty, *Galicja 1848-1914*, Kraków.
- ✧ Grzybowski Konstanty (red.), *Historia państwa i prawa Polski*, t. IV.
- ✧ Izdebski Hubert, *Urzędy terenowe w dawnej Polsce*, „Rada Narodowa. Gospodarka, Administracja” 1980, nr 18 i 19.
- ✧ Kaltenberg-Kwiatkowska Ewa (red.), *Miasta polskie w dwustulecie prawa o miastach*, Warszawa 1994.

- ✧ Kutta Janusz, *Prezydenci miasta Bydgoszcz 1920-1939*, Bydgoszcz 1993.
- ✧ Leoński Zbigniew, *Rady narodowe, zasady organizacji i zarządzania*, Poznań 1969.
- ✧ Leoński Zbigniew, *System organizacji i funkcjonowania terenowych organów przedstawicielskich i organów administracji państwowej PRL*, Warszawa – Poznań 1989.
- ✧ Lerch Henryk, Nowi naczelnicy gmin o swej pracy, „Rada Narodowa. Gospodarka. Administracja” 1983, nr 9.
- ✧ Leszin Alicja, *Tydzień pracy naczelnika gminy*, „Rada Narodowa. Gospodarka. Administracja” 1976, nr 22.
- ✧ Łowmiański Henryk (red.), *Historia Polski*, t. I i II.
- ✧ Łuczak Aleksander, *Samorząd terytorialny w programach i działalności stronnictw ludowych 1918-1939*, Warszawa 1973.
- ✧ Mankowicz Andrzej, *Galiczyjski model samorządu terytorialnego w początkach II Rzeczypospolitej. Nowe regulacje prawne*, „Samorząd Terytorialny” 1994, nr 12.
- ✧ Nawojek Winicjusz, *System władzy w mieście. Studium monograficzne*, Wrocław - Warszawa – Kraków 1967.
- ✧ Noga Zdzisław, *Krakowska Rada Miejska w XVI wieku. Studia o elicie władzy*, Kraków 2003.
- ✧ Pacanowska Regina, *Burmistrz zawodowy. Doświadczenia Wielkopolski z końca XIX i początku XX wieku*, „Samorząd Terytorialny” 2006, nr 6.
- ✧ Pacholski Jan, *Zmierzch sławetnych. Z życia mieszczaństwa w Krakowie w XVII i XVIII w.*, Kraków 1956.
- ✧ Panejko Jerzy, *Geneza i podstawy samorządu europejskiego*, Paryż 1926.
- ✧ Paśnik Jan, *Miasta i mieszczaństwo w dawnej Polsce*, Warszawa 1949.
- ✧ Pawłowicz Henryk, *Okupacyjne dzieje samorządu Warszawy*, Warszawa 1974.
- ✧ Piekara Andrzej, Niewiadomski Zygmunt (red.), *Samorząd terytorialny i rozwój lokalny*, Warszawa 1992
- ✧ Pietrzak Michał, *Organizacja administracji terytorialnej w pierwszych latach Polski Ludowej*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1975, z. 1, s. 20.
- ✧ Sieradzka Danuta, *Prezydent Katowic w latach 1928-39 Adam Kocur*, Katowice 1992.
- ✧ Stahl Małgorzata, *Poszukiwania modelu władzy i administracji lokalnej w Polsce*, Łódź 1989.
- ✧ Strumiński Juliusz, *Rady miejskie i powiatowe w Królestwie Polskim (1861-1863)*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1952, z. 1.
- ✧ Szczypiorski Adam, *Od Piotra Drzewieckiego do Stefana Starzyńskiego, Gospodarka komunalna m. st. Warszawy 1915-1939*, Warszawa 1968,
- ✧ Szwed Ryszard, *Samorządowa Rzeczpospolita 1918-1939*, Częstochowa 2002.
- ✧ Topolski Jerzy, Lech Trzeciakowski (red.), *Dzieje Poznania*, Warszawa - Poznań 1994.
- ✧ Ura Edward (red.), *Rady narodowe. Administracja. Samorząd*, Rzeszów 1986.
- ✧ Waniewska Magdalena, *Samorząd stanowy wsi w Polsce piastowskiej*, „Roczniki Nauk Społecznych” 2003, z. 1.
- ✧ Wiesiołowski Jacek, *Początki samorządności lokalnej*, „Kronika Wielkopolski” 1999.

- ✧ Wójcik Stanisław, *Samorząd terytorialny w Polsce w XX wieku. Myśl samorządowa, historia i współczesność*, Lublin 1999.
- ✧ Zell Zygmunt, *Jan Dekert (1730-1790)*, „Wspólnota” 1996, nr 1.

Do części drugiej:

Modele zarządzania gminami w państwach europejskich

- ✧ Barański Marek (red.), *Władze lokalne w Europie Środkowej i Wschodniej*, Katowice 1998.
- ✧ Berg R., N. Rao, *Transforming Political Leadership in Local Government*, Palgrave 2005.
- ✧ Brzozowska Anna (red.), *Związki bliźniacze. Współpraca międzynarodowa samorządów lokalnych*, Poznań 1998.
- ✧ Bukowski Z., Jędrzejowski J., Rączka P., *Ustrój samorządu terytorialnego*, Toruń 2003.
- ✧ Chorąży Krzysztof, *Zagadnienia ustroju lokalnego Francji*, Lublin 1998.
- ✧ Chrabąszcz Robert, Hausner Jerzy, Mazur Stanisław, *Administracja publiczna w wybranych krajach Europy Środkowowschodniej*, Kraków 2003.
- ✧ Denters B., L. E. Rose, *Comparing Local Governance*, Palgrave 2005.
- ✧ Dolnicki Bogdan, *Modele samorządu terytorialnego w Europie i w Polsce*, Katowice 1994.
- ✧ Dolnicki Bogdan, *Samorząd gminny w Niemczech — zagadnienia ustrojowe*, [w:] Michałowski Stanisław (red.), *Samorząd terytorialny III Rzeczypospolitej. Dziesięć lat doświadczeń*, Lublin 2002.
- ✧ Dolnicki Bogdan, *Samorząd terytorialny*, Zakamycze 2001.
- ✧ Dolnicki Bogdan, *Ustrój samorządu terytorialnego w Niemczech po reformie*, „Samorząd Terytorialny” 2001, nr 3.
- ✧ Ferens Andrzej i Manek Iwona (red.), *Administracja i polityka*, Wrocław 2002.
- ✧ Gustafsson Agne, *Samorząd terytorialny w Szwecji*, Szczecin 1992.
- ✧ Haggroth Sren, Kronvall Kai, Riberdahl Curt, Rudebeck Karin, *Samorząd terytorialny w Szwecji. Tradycja i reformy*, Instytut Szwedzki 1999.
- ✧ Iwanek Jan (red.), *Oblicza decentralizmu*, Katowice 1996.
- ✧ Jeżewski Jan (red.), *Gmina w wybranych państwach Europy Zachodniej*, Wrocław 1995.
- ✧ Jeżewski Jan (red.), *Samorząd terytorialny i administracja w wybranych krajach. Gmina w wybranych państwach Europy Zachodniej*, Wrocław 1999.
- ✧ Leoński Zbigniew, *Samorząd terytorialny w Czechach*, „Samorząd Terytorialny” 1993, nr 1-2.
- ✧ Misiura-Rewera W., *Włochy republika autonomii*, Lubin 2005.
- ✧ Miszczuk A. (red.), *Demokracja lokalna w krajach Europy Środkowo Wschodniej*, Lublin 1995.

- ✧ Mróz Waclaw, *Administracja rządowa i samorządowa w Europie w dobie nowożytnej*, Przemysł 2003.
- ✧ Niewiadomski Zygmunt, *Samorząd terytorialny w Europie Zachodniej: podstawowe założenia i modele*, Warszawa 1990.
- ✧ Obrębki Marek (red.), *Samorząd terytorialny w Polsce i w Europie*, Wrocław 1991.
- ✧ Pawłowska Agnieszka, *Prawno - instytucjonalny wymiar przywództwa lokalnego*, [w:] Piasecki A.K. (red.), *Model przywództwa*, Kraków 2006.
- ✧ Piasecki Andrzej K. (red.), *Samorząd terytorialny w państwach Unii Europejskiej*, Zielona Góra 2001.
- ✧ Potulski J., *Idea i praktyka federalizmu w Rosji*, Toruń 2004.
- ✧ *Pozycja organów wykonawczych a rozwój demokracji lokalnej w systemach samorządowych Polski i Niemiec*, Materiały z konferencji naukowej, Kielce 4 marca 2002 r. „Zeszyty Naukowe WSAiP w Kielcach” 2002, nr 1.
- ✧ Rajca Lucyna, *Pozycja ustrojowa burmistrza (przewodniczącego organu wykonawczego) w wybranych krajach*, „Samorząd Terytorialny” 2002, nr 10.
- ✧ Reynaert H., K. Steyvers, P. Delwit, J-B. Pilet, *Revolution or Renovation? Reforming Local Politics in Europe*, Brugge 2005.
- ✧ Stasikowski Rafał, *Gwarancje samorządności gminnej w systemie prawnym RFN i RP*, Bydgoszcz, Katowice 2005.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Modele Samorządu terytorialnego w krajach Europy Zachodniej oraz Środkowowschodniej - próba generalizacji*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2002, nr 4.
- ✧ Swianiewicz Paweł, Klimska Urszula, *Kto rządzi gminą i jak? Lokalni liderzy polityczni w teorii i praktyce samorządów w Polsce*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2003, nr 4.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Wpływ instytucji samorządowych na politykę i demokracje lokalną w Europie Środkowo-Wschodniej*, „Samorząd Terytorialny” 2004, nr 10.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Kontakty międzynarodowe samorządów*, „Samorząd Terytorialny” 2005, nr 10.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Nowe interpretacje teoretyczne polityki miejskiej*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2005, nr 4.
- ✧ Witkowski Zbigniew, *Ustrój konstytucyjny współczesnych Włoch, w aktualnej fazie jego przemian 1989-2004*, Toruń 2004.
- ✧ Wojnicki Jacek, *Samorząd lokalny w Polsce i w Europie*, Pułtusk 1002.
- ✧ Wojtasiewicz Lucyna, (red.), *Administracja państwowa i samorząd terytorialny w wybranych krajach*, Poznań 1996.
- ✧ Wojtaszczyk Konstanty Adam, *Systemy polityczne wybranych państw*, Warszawa 2004.
- ✧ Zachariasz Igor, *Nowy model nadburmistrza w centralnych miastach metropolii RFN*, „Samorząd Terytorialny” 2001, nr 7-8, s. 136.

Do części trzeciej:
Przewodniczący zarządu gminy

- ✧ Agopszowicz Antoni, Gilowska Zyta, *Ustawa o samorządzie terytorialnym. Komentarz*, Warszawa 1997
- ✧ Antoszewski Andrzej (red.), *Ewolucja polskiego systemu politycznego po 1989 roku w świetle komparatystycznej teorii polityki*, Wrocław 1994.
- ✧ Bieniek Gerard (red.), *Organ i pracownik samorządu terytorialnego*, Warszawa - Zielona Góra, 1993
- ✧ Byjoch Krzysztof, Sulmierski Jerzy, Tarno Jan Paweł, *Samorząd terytorialny po reformie ustrojowej państwa*, Warszawa 2000.
- ✧ Chmaj Marek (red.), *Państwo, ustrój, samorząd terytorialny*, Lublin 1997.
- ✧ Chmaj Marek, *Słownik samorządu terytorialnego*, Lublin 1997.
- ✧ Czerniak Krystyna, Stobiecki Eugeniusz, *Droga do absolutorium*, „Wspólnota” 1996, nr 32.
- ✧ Dąbkowski Dariusz, Zając Włodzimierz, *Referenda lokalne*, Zielona Góra 2002.
- ✧ Dolnicki Bogdan, *Nadzór nad samorządem terytorialnym*, Katowice 1993.
- ✧ Dolnicki Bogdan, *Rada gminy i jej kompetencje*, Katowice 1990.
- ✧ Dolnicki Bogdan, *Samorząd terytorialny - zagadnienia ustrojowe*, Kraków 1999.
- ✧ Duniewska Zofia (i in.), *Prawo administracyjne*, Warszawa 2000.
- ✧ Ferens Andrzej i Macek Iwona (red.), *Administracja i polityka. Wprowadzenie*, Wrocław 1999.
- ✧ Filipek Józef, Skrzydło-Niżnik Iwona, Dobosz Piotr (red.), *Jednolitość orzecznictwa sądowno-administracyjnego w sprawach samorządowych*, Kraków 2002.
- ✧ Fuks Tadeusz, *Europejska Karta Samorządu Terytorialnego a polskie ustawodawstwo samorządowe*, „Państwo i Prawo” 2001, nr 5.
- ✧ Izdebski Hubert, *Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działalności*, Warszawa 2004.
- ✧ Izdebski Hubert, Kulesza Michał, *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, Warszawa 1998.
- ✧ Jędrzejczak Maria, *Wyborcze doświadczenia*, „Wspólnota” 2004, nr 1.
- ✧ Juszczynska Teresa, Michalec Aniela, Wróblewska Grażyna (red.), *Ustawa o samorządzie terytorialnym w orzecznictwie sądów*, Poznań 1994.
- ✧ Kasiński Michał, *Ciągłość funkcji wykonawczej a zakończenie działalności zarządu gminy*, „Samorząd Terytorialny” 1996, nr 3.
- ✧ Kozłowski Andrzej Józef, *Uwarunkowania polskiego modelu samorządu terytorialnego*, Olsztyn 1999.
- ✧ Krześnicki Ireneusz, *Premia za złą ocenę. Głosowanie nad absolutorium*, „Rzeczpospolita” 2002, nr 100.
- ✧ Kumorek Bronisław, *Komisje rewizyjne w samorządzie terytorialnym. Kompetencje i zasady działania*, Zielona Góra 1999.

- ✧ Kumorek Bronisław, Sypniewski Zbigniew, *Ustanie stosunku pracy prezydenta - burmistrza - wójta i innych członków zarządu*, Poznań 1991.
- ✧ Leoński Zbigniew, *Zarys prawa administracyjnego*, Warszawa 2000.
- ✧ Leoński Zbigniew, *Samorząd terytorialny w RP*, Warszawa 2001.
- ✧ Lewandowska-Malec Izabela, *Ustrój samorządu terytorialnego III Rzeczypospolitej*, Kraków 2001.
- ✧ Lipiński Dariusz, *Europejskie różnice*, „Wspólnota” 2004, nr 1.
- ✧ Martysz Czesław, *Zarząd gminy i jego kompetencje*, Katowice 1990.
- ✧ Masewicz W., *Komentarz do ustawy o pracownikach samorządowych oraz status prawny i ochrona pracy radnego*, Warszawa 1996.
- ✧ Ofiarska Małgorzata, Ciapała Jerzy (red.), *Zarys prawa samorządu terytorialnego*, Poznań 2001.
- ✧ Oniszczyk Jerzy, *Samorząd terytorialny w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, Oniszczyk 2002.
- ✧ *Orzecznictwo sądowno-administracyjne w sprawach samorządowych. Konferencja naukowa zorganizowana w dniu 24 X 1997*, [w:] „Prace naukowe Wyższej Szkoły Administracji w Bielsku Białej”, 1994, z. 1, s. 19-115.
- ✧ Piasecki Andrzej Konrad, *Władza w samorządzie terytorialnym III RP*, Zielona Góra 2002.
- ✧ Piekara Andrzej (red.), *Samorząd terytorialny. Zagadnienia prawne i administracyjne*, Warszawa 1998.
- ✧ *Reforma samorządowa. Materiały źródłowe 1980-1990, wstęp i wybór Jerzy Regulski*, Warszawa 2000.
- ✧ Regulski Jerzy, *Samorząd III Rzeczypospolitej. Koncepcje i realizacja*, Warszawa 2000.
- ✧ Rydlewski Grzegorz (red.), *Samorząd terytorialny i administracja rządowa. Gmina, powiat, województwo. Akty prawne, wyjaśnienia, indeksy. Według stanu na dzień 1 stycznia 1999 r.*, Warszawa 1999.
- ✧ *Samorząd terytorialny. Część I, Wybrane problemy teoretyczne i prawnoustrojowe*, Gdańsk 1992.
- ✧ Santera Walerian (red.), *Stosunki pracownicze w służbie cywilnej i samorządzie terytorialnym*, Białystok 2001.
- ✧ Siemiński Waldemar, *Współzarządzanie gminą. Rada i zarząd gminy we wspólnocie samorządowej*, Zielona Góra 1999.
- ✧ Skrzydło Wiesław (red.), *Ustrój i struktura aparatu państwowego i samorządu terytorialnego*, Warszawa 1997.
- ✧ *Standardy etyczne radnych i pracowników samorządowych*, Kraków 2000.
- ✧ Stobiecki Eugeniusz, *Ustawa o pracownikach samorządowych. Komentarz*, Lublin 1994.
- ✧ Sypniewski Zbigniew, *Komentarz do ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych*, Poznań 1994.

- ✧ Sypniewski Zbigniew, *Służba pracownicza u pracodawcy samorządowego*, Zielona Góra 2000.
- ✧ Sypniewski Zbigniew, Szewczyk Marek, *Status prawny radnego*, Zielona Góra 1999.
- ✧ Szewc Andrzej, Jyż Gabriela, Pławecki Zbigniew, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Warszawa 2000.
- ✧ Rajca Lucyna, *Pozycja ustrojowa zarządu gminy i jego przewodniczącego*, „Samorząd Terytorialny” 2002, nr 4.
- ✧ Tarno Jan Paweł (red.) Sieniuc Magdalena, Sulimierski Jerzy, Wypiorska Joanna, *Samorząd terytorialny w Polsce*, Warszawa 2002.
- ✧ Toczyska Ewa (red.), *Podstawy reformy samorządowej*, Gdańsk 1998.
- ✧ Wójcik Stanisław, *Samorząd terytorialny w Polsce w XX wieku*, Lublin 1999.
- ✧ Zell Zygmunt, *Władztwo burmistrza*, „Wspólnota” 1994, nr 29.

Do części czwartej:

Niezależny samorządowiec

- ✧ Barański Marek, *Gminy województwa katowickiego. Społeczności i rozwój lokalnej demokracji*, Katowice 1993.
- ✧ Barański Marek (red.), *Samorząd terytorialny w rozwiązywaniu problemów społecznych województwa katowickiego*, Katowice 1998.
- ✧ Bartkowski Jerzy, Kowalczyk Andrzej, Swianiewicz Paweł, *Strategie władz lokalnych*, Warszawa 1990.
- ✧ Blok Zbigniew (red.), *Transformacja systemowa w Polsce*, Poznań - Toruń 1993.
- ✧ Borkowski Tadeusz i Bukowski Andrzej (red.), *Komitety Obywatelskie. Powstanie - rozwój - upadek*, Kraków 1993.
- ✧ Brzozowska Anna (red.), *Związki bliźniacze. Współpraca międzynarodowa samorządów lokalnych*, Poznań 1998.
- ✧ Buczkowski Piotr, Matczek Piotr (red.), *Konflikt nieunikniony. Wspólnoty i władze lokalne wobec konfliktów spowodowanych rozwojem*, Poznań 2001.
- ✧ Cieślińska Barbara, *Małe miasto w procesie przemian w latach 1988-1994. Monografia socjologiczna Moniek*, Białystok 1997.
- ✧ Cichocki Ryszard (red.), *Podmiotowość społeczności lokalnych. Praktyczne programy wspomagania rozwoju*, Poznań 1996.
- ✧ Dobrowolski Piotr (red.), *Władza lokalna a problemy rozwoju samorządności i decentralizacji w Polsce*, Katowice 2000.
- ✧ Dobrowolski Piotr, Wróbel Sylwester (red.), *Władza i społeczności lokalne a reforma samorządowa*, Katowice 1995.
- ✧ Dzieniszewska-Narowska Katarzyna, *Radny - sąsiad i polityk. Reprezentacja polityczna na szczeblu lokalnym*, Warszawa 2004.
- ✧ *Gmina jakich mało*, wydawnictwo samorządowe FRDL, Warszawa 2000.
- ✧ Goljaszewska Bogumiła, *Innowacje lokalne w gminach*, Warszawa 1997.

- ✧ Gorzelak Grzegorz, Jałowiecki Bohdan, *Koniunktura gospodarcza i mobilizacja społeczna w gminach '95*, Warszawa 1996.
- ✧ Gorzelak Grzegorz, Jałowiecki Bohdan oraz Herbst Mikołaj, Roszkowski Wojcicech, *Transformacja systemowa z perspektywy Dzierzgonia*, Warszawa 1999.
- ✧ Gorzelak Grzegorz, Jałowiecki Bogdan, Stec Mirosław (red.), *Reforma terytorialnej organizacji kraju: dwa lata doświadczeń*, Warszawa 2001.
- ✧ Grabowska Mirosława i Szawiel Tadeusz, *Korzenie demokracji. Partie polityczne w środowisku lokalnym*, Warszawa 2000.
- ✧ Halamska Maria (red.) *Reprodukcja czy wymiana? Przekształcenia lokalnych elit politycznych w Polsce w latach 1990-1998*, Warszawa 2001.
- ✧ Jarczewski Andrzej, *Jak złowić opła*, Warszawa 1996.
- ✧ Kaltenberg-Kwiatkowska Ewa (red.), *Miasta polskie w dwustulecie prawa o miastach*, Warszawa 1994.
- ✧ Kumorek Bronisław, *Zmiany kadrowe w zarządach gmin*, „Wspólnota” 1991, nr 25.
- ✧ Malikowski Marian, Seręga Zygmunt (red.), *Konflikty społeczne w Polsce w okresie zmian systemowych. Studia, komunikaty, eseje*, Rzeszów 2000.
- ✧ Michałak Andrzej, *Lokalni wyborcy samorządowi. Socjologiczne studium politycznych reprezentacji zachowań wyborczych*, Szczecin 2001.
- ✧ Michałowski Stanisław (red.), *Samorząd terytorialny III Rzeczypospolitej. Dziesięć lat doświadczeń*, Lublin 2002.
- ✧ Mościcki Bogdan, *Trudno się przestawić. Z samorządu do parlamentu*, „Wspólnota” 2001, nr 44.
- ✧ Nalepka Adam, *Analiza procesu zarządzania gminą*, „Samorząd Terytorialny” 1995, nr 6.
- ✧ Nawrot Bogdan i Pokładecki Jacek (red.), *Samorząd gminny w Polsce. Doświadczenia i perspektywy*, Poznań 1999.
- ✧ *Odrodzenie samorządu terytorialnego. Budowa społeczeństwa obywatelskiego*, Poznań 1994.
- ✧ Piasecki Andrzej Konrad, *Referenda w III RP*, Warszawa 2005.
- ✧ Pokładecki Jacek, *Samorząd terytorialny w warunkach transformacji systemu politycznego w Polsce*, Poznań 1996.
- ✧ Popławski Tadeusz, *Miasta na uboczu. Przyczynek do socjologii peryferii*, Białystok 1994.
- ✧ Raciborski Jacek, *Polskie wybory. Zachowania wyborcze społeczeństwa polskiego 1989-1995*, Warszawa 1997.
- ✧ Rakowski Witold, *Praca i jej uwarunkowania w administracji samorządowej (na przykładzie dzielnicy Warszawa-Mokotów)*, [w:] *Reforma Administracji Publicznej w Polsce* (kolegium ekonomiczno-społeczne SGH), Warszawa 2000.
- ✧ Regulska Joanna (red.), *Grochem o ścianę? Polityka informacyjna samorządów terytorialnych*, Warszawa 1997.
- ✧ *Samorząd terytorialny w opinii mieszkańców i radnych*, „Wspólnota” 1996, nr 17-18.

- ✧ Seiler Daniel Louis, Wódz Jacek, Wódz Kazimiera, *O reprezentacji politycznej na szczeblu lokalnym*, Katowice 1997.
- ✧ Sokołowski Dariusz, *Nowe miasta w Polsce*, „Wspólnota” 2001, nr 22.
- ✧ Surażska Wisła (red.), *Bal u burmistrza: pamiątniki wójtów i burmistrzów pierwszej kadencji*, Warszawa 1997.
- ✧ Surażska Wisła, *Złota i czarna lista polskich gmin*, „Wprost” 2002, nr 42.
- ✧ Swianiewicz Paweł, Klimska Urszula, Mielczarek Adam, *Nierówne koalicje - liderzy w poszukiwaniu modelu zarządzania rozwojem*, Warszawa 2004.
- ✧ Tabel Delbert A., Kisiel Wiesław, *Polski powrót do demokracji: burzliwe początki burmistrzów i wójtów*, „Samorząd Terytorialny” 1993, nr 10.
- ✧ Tekiel Andrzej, *Pożegnanie LGPP*, „Wspólnota” 2000, nr 51.
- ✧ Wiatr Jerzy J. (red.), *Władza lokalna w warunkach demokracji. Raport z badań*, Warszawa 1998.
- ✧ Winiarski Lech, *Silny głos prezydentów miast*, „Wspólnota” 1990, nr 22.
- ✧ *Wójt bliższy niż premier*, „Wspólnota” 1994, nr 23.
- ✧ Wrona Tadeusz, *Rodzina, wspólnota lokalna, ojczyzna*, z Tadeuszem Wroną rozmawia Jarosław Kapsa, Częstochowa 2001.
- ✧ Wróbel Renata, *Cztery lata reformy. Z doświadczeń samorządu terytorialnego w Polsce w latach 1990-1994*, Warszawa 1994.
- ✧ Wróbel Sylwester (red.), *Władza polityczna. Koncepcje i ujęcie zjawiska*, Katowice 1997.
- ✧ Zarycki Robert, *Region jako kontekst zachowań politycznych*, Warszawa 2002.

Do części piątej:

Bezpośrednia elekcja

- ✧ „Biuletyn Sejmowy”, nr 3949/II.
- ✧ „Biuletyn Sejmowy”, nr 566/IV.
- ✧ Danowski Jarosław, *Ciągłość władzy wykonawczej w gminach po wyborach bezpośrednich w 2002 r. wójtów, burmistrzów, prezydentów na terenie województwa podlaskiego*, [w:] Mariusz Zemło (red.), *Małe miasta. Elity*, Supraśl 2005.
- ✧ *Debata o władzy*, „Wspólnota” 12997, nr 5.
- ✧ Dojna Katarzyna, *Kobiety w wyborach samorządowych w Polsce (1990-2002)*, „Samorząd Terytorialny” 2005, nr 4.
- ✧ *Druk Sejmowy nr 154 Poselski projekt ustawy o bezpośrednim wyborze wójta z 22.11.2001.*
- ✧ *Druk Sejmowy nr 420 z 8.05.2002.*
- ✧ Frydrykiewicz Filip, *Prawo dla dużych*, „Rzeczpospolita” 2002, nr 168.
- ✧ Goszczyński Andrzej, *Protest nieobecnych*, „Rzeczpospolita” 2002, nr 250.
- ✧ Grzesik Zbigniew, *Wzrośnie autorytet*, „Wspólnota” 1997, nr 2.
- ✧ Isakiewicz Lech, *Skok na burmistrzów*, „Wspólnota” 1996, nr 51-52.

- ✧ Jeżowski Antoni, *Burmistrz z bezpośrednich wyborów*, „Rzeczpospolita” 2002, nr 17.
- ✧ Kalinowska Beata, *Postłowie przeciw rewolucji*, „Wspólnota” 2000, nr 40.
- ✧ Kalinowska Beata, *Wszyscy chcą wygrać*, Wspólnota 2002, nr 23-24.
- ✧ Kałukin Rafał, *Wójta się nie bójta*, „Gazeta Wyborcza” 2002, nr 18.
- ✧ Klisiński Janusz, Widera Zbigniew, *Nowe wyzwania marketingu w wyborach samorządowych bezpośrednich na prezydenta miasta w 2002 r.*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania”, Częstochowa 2003, nr 2.
- ✧ Kolenda-Zaleska Katarzyna, *Stawka większa niż burmistrz*, „Tygodnik Powszechny” 2002, nr 25.
- ✧ Kowalczyk Krzysztof, *Wybory samorządowe 2002 roku w Szczecinie*, Szczecin 2003.
- ✧ Kowalik Janina, *Szanse i zagrożenia bezpośrednich wyborów wójtów i burmistrzów w opinii szefów zarządów gmin*, „Samorząd Terytorialny” 2003, nr 6.
- ✧ Kracik Stanisław, *Kuriozalne obawy*, „Wspólnota” 1996, nr 49.
- ✧ Kulesza Michał, *Wybory bezpośrednie*, „Wspólnota” 1996, nr 46.
- ✧ Lipiński Andrzej, *Lokalna kampania samorządowa z 2002 roku*, „Samorząd Terytorialny” 2005, nr 5.
- ✧ Mościcki Bogdan, *Przewodniczący na prezydenta!*, „Wspólnota” 1997, nr 16.
- ✧ Piasecki Andrzej Konrad, *Wybory parlamentarne, samorządowe i prezydenckie 1989-2002*, Toruń 2004.
- ✧ *Po wyborach samorządowych*, „Myśl Socjaldemokratyczna 2002, nr 4.
- ✧ Sempruch Żaneta, *Wójt zastąpi zarząd gminy*, „Rzeczpospolita” 2002, nr 120.
- ✧ Siemiński Waldemar, *Przedwczesny pomysł*, „Wspólnota” 1996, nr 48.
- ✧ Sieradzki Sławomir, *Burmistrz herbowy: potomkowie arystokracji i szlachty sięgają po władzę*, „Wprost” 2002, nr 51-52.
- ✧ Surażska Wisła, *Populistyczna mobilizacja*, „Rzeczpospolita” 2001, nr 289.
- ✧ Swianiewicz Paweł, Łukomska Julita, *Wybory samorządowe 2002 - podsumowanie wyników*, „Wspólnota” 2003, nr 5.
- ✧ Szczygielski Michał, *Gry samorządowe*, „Nowe Państwo” 2002 nr 9.
- ✧ Szeryf Olechowski, „Rzeczpospolita” 2002, nr 166.
- ✧ *Szykuje się pojedynek gigantów*, „Rzeczpospolita” 2002, nr 121.
- ✧ Walencik Ireneusz, *Kłopot z datą*, „Gazeta Samorządu i Administracji” 2002, nr 6.
- ✧ *Wybory samorządowe 2002*, www.pkw.gov.pl.
- ✧ *Wybrano menadżerów nie polityków*, „Rzeczpospolita” 2002, nr 265.
- ✧ Zawadzka Barbara, *Czy bezpośredni wybór wójtów?* „Prawo Rolne” 1997, nr 2.
- ✧ Żukowski Tomasz, *Tort podzielony*, „Wspólnota” 2002, nr 45-465.

Do części szóstej:
Gospodarz i przywódca

- ✧ Dolnicki Bogdan, *Monokratyczne organy samorządu terytorialnego*, „Samorząd Terytorialny” 2003, nr 1-2.
- ✧ Chmielnicki Paweł, *Wakat na stanowisku wójta*, „Wspólnota” 2006, nr 7.
- ✧ Kowalik Janina, *Wybrani w bezpośrednich wyborach*, „Samorząd Terytorialny” 2005, nr 6.
- ✧ Kozioł Ryszard, *Lokalne elity polityczne. Wybrane zagadnienia terminologiczne i aspekty teoretyczne*, [w:] Andrzej K. Piasecki, *Model przywództwa*, Kraków 2006.
- ✧ Kroner Jolanta, *Szefowie samorządów odzyskują trzynaste pensje*, „Rzeczpospolita”, 22 lutego 2006.
- ✧ Majewski Zdzisław, *Absolutorium - instrukcja obsługi*, „Wspólnota” 2003, nr 7.
- ✧ Mościcki Bogdan, *Katalog spraw do załatwienia*, „Wspólnota” 2003, nr 24.
- ✧ Paczocha Mirosław, *Absolutorium dla wójta*, „Wspólnota” 2005, nr 9.
- ✧ Pogódek Magdalena, *Pozycja prawna wójta, burmistrza i prezydenta miasta w świetle obowiązujących przepisów*, [w:] Drogoń Andrzej, Lityński Adam, Sibiga Grzegorz (red.), *Współczesne problemy samorządu terytorialnego - dostęp do informacji publicznej*, „Miscellanea Iuridica”, t. 4, Tychy 2004.
- ✧ Podgórski Karol, *Pozycja ustrojowa organów samorządu gminnego po reformie 2002 r.* [w:] Drogoń Andrzej, Lityński Adam, Sibiga Grzegorz (red.), *Współczesne problemy samorządu terytorialnego - dostęp do informacji publicznej*, „Miscellanea Iuridica”, t. 4, Tychy 2004.
- ✧ Skwarło Radosław, *Wybory i paragrafy*, „Wspólnota” 2004, nr 24.
- ✧ Surówka Krzysztof, *Kompetencje rady i wójta gminy w procedurze budżetowej*, „Samorząd Terytorialny” 2003, nr 1-2.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Nowe interpretacje teoretyczne polityki miejskiej*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2005, nr 4.
- ✧ Swianiewicz Paweł, Klimska Urszula, *Czy wielkie miasta są sterowalne? Wpływ sytuacji politycznej na warunki zarządzania największymi miastami Polski*, „Samorząd Terytorialny” 2003, nr 3.
- ✧ Szczerba Grzegorz, *Zarządzenia wójta*, „Wspólnota” 2003, nr 3.
- ✧ Węglarz Barbara, *Piętnaście lat z mandatem. Obraz liderów wspólnot lokalnych w woj. małopolskim*, [w:] Andrzej K. Piasecki, *Model przywództwa*, Kraków 2006.
- ✧ Wódz Jacek, *Aktywność społeczna na poziomie lokalnym - samorząd lokalny a polityka*, [w:] Aneta Gawkowska, Piotr Glińska, Artur Kościński, *Teorie wspólnotowe a praktyka społeczna. Obywatelskość, polityka, lokalność*, Warszawa 2005.

Do części siódmej, ósmej i dziewiątej:
Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast

- ✧ Bartkowski Jerzy, Mossakowska Maria, Wiatr Jerzy, *Władza lokalna w województwie zachodniopomorskim w świetle badań socjologicznych*, Koszalin 2003.
- ✧ Babiak-Kowalska Dorota, *Precedensowe postanowienie*, „Wspólnota” 2004, nr 25.
- ✧ Bednarska Halina, *Nie odwołali prezydenta*, „Rzeczpospolita” 2005, nr 49.
- ✧ *Bezpieczna gmina*, „Wspólnota” 2004, nr 25.
- ✧ *Bogaci bogactwem mieszkańców*, „Rzeczpospolita” 2006, nr 110.
- ✧ Cyrankiewicz Michał, *Koszaliński System Oświatowy*, „Wspólnota” 2004, nr 16.
- ✧ Danilewicz Jerzy, *A kto nie wypije...*, „Newsweek Polska” 2006, nr 9.
- ✧ *Elita wójtów*, „Wspólnota” 2005, nr 9.
- ✧ Grzegorzewski Zbigniew, *Gwiazda szeryfa*, „Wspólnota” 2004, nr 14.
- ✧ Grzegorzewski Zbigniew, *Rachunek za błędy*, „Wspólnota” 2005, nr 5.
- ✧ Grzegorzewski Zbigniew, *Zaproszenie dla zbuntowanych*, „Wspólnota” 2005, nr 3.
- ✧ Hładkiewicz Wiesław, *Wpływ elit na rozwój społeczno-gospodarczy i polityczny województwa lubuskiego*, Zielona Góra 2004.
- ✧ Jędrzejczyk Agnieszka i in., *Z motyką na wójta*, „Przekrój” 2006, nr 14.
- ✧ *Lud, który nie chciał wójta*, „Przeгляд” 2004, nr 38.
- ✧ Marecki Zbigniew, *Pan na włościach*, „Wspólnota” 2002, nr 17.
- ✧ Marecki Zbigniew, *Burmistrz nadzorca*, „Wspólnota” 2003, nr 3.
- ✧ Matusz Józef, *Wielkiego Eda rządu w Dębicy*, „Rzeczpospolita” 2005, nr 47.
- ✧ Nejman Marek, *Smak sukcesu*, „Wspólnota” 2002, nr 51-52.
- ✧ Pokrzycka Lidia, *Public relations jednostek samorządu terytorialnego na przykładzie Lubelszczyzny*, [w:] Stanisław Michałowski i Włodzimierz Michał (red.), *Władza lokalna a media*, Lublin 2006.
- ✧ *Ranking samorządów*, „Rzeczpospolita”, dodatek z 26 lipca 2005 r.
- ✧ Regulski Jerzy, *Samorządna Polska*, Warszawa 2005.
- ✧ Stalmach Sławomir, Sobiecki Łukasz, *Samorządowi liderzy*, „Wspólnota” 2004, nr 15.
- ✧ Swianiewicz Paweł, Urszula Klimska, *Czy wielkie miasta są sterowalne*, „Samorząd Terytorialny” 2003, nr 3.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Ranking inwestycyjny samorządów 2001-2003*, „Wspólnota” 2004, nr 21.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Na przekór stagnacji*, „Wspólnota” 2003, nr 18.
- ✧ Swianiewicz Paweł, Ziemanowicz Wojciech, *Atrakcyjność inwestycyjna miast powiatowych i małych*, „Wspólnota” 2003, nr 10.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Wykorzystanie środków zagranicznych przez samorządy*, „Wspólnota” 2004, nr 7.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Wydatki na infrastrukturę*, „Wspólnota” 2004, nr 19.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Wydatki na infrastrukturę*, „Wspólnota” 2004, nr 21.

- ✧ Swianiewicz Paweł, *Wydatki na szkoły*, „Wspólnota” 2005, nr 4.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Najbogatsze samorzady*, „Wspólnota” 2004, nr 14.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Nadwyżka operacyjna w budżetach samorządowych*, „Wspólnota” 2004, nr 16.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Ranking zadłużenia samorządów*, „Wspólnota” 2004, nr 23.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Cała prawda o polskich burmistrzach*, „Wspólnota” 2005, nr 14.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Najbogatsze samorzady*, „Wspólnota” 2005, nr 15.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Poziom życia*, „Wspólnota” 2005, nr 18.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Nadwyżka operacyjna*, „Wspólnota” 2005, nr 23.
- ✧ Swianiewicz Paweł, *Wirtualny samorząd i demokracja lokalna*, „Samorząd Terytorialny” 2006, nr 4.
- ✧ Szymborski Tomasz, *Pieniądze na pomoc dzieciom wypłacił sam sobie*, „Rzeczpospolita”, 23 marca 2006.
- ✧ Torański Błażej, *Bo to najlepsza oferta*, „Rzeczpospolita” 2004, nr 304.
- ✧ Wilczak Dariusz, Gardynik Aleksandra, Chudy Mariusz, *Komu przeszkadzają samorządni*, „Newsweek Polska”, nr 22.
- ✧ *Wielki Ranking Miast*, cbr.org.pl.
- ✧ *Wyścig miast*, „Wprost” 2005, nr 46.
- ✧ *Złota Setka Samorządów*, „Rzeczpospolita” 2003, nr 151.
- ✧ *Złota setka samorządów*, cbr.org.pl.

Najczęściej wykorzystywane strony internetowe

- ✧ www.cbr.org.pl
- ✧ www.fairplay.pl
- ✧ www.gmina.pl
- ✧ www.gminyrrp.pl
- ✧ www.pkw.gov.pl
- ✧ www.przejrzystapolska.pl
- ✧ www.samorzad.pap.pl
- ✧ www.samorzad.waw.pl
- ✧ www.sejm.gov.pl
- ✧ www.zmp.poznan.pl

A n k i e t a

Ankieta ma pomóc w poznaniu opinii przedstawicieli organów wykonawczych polskich jednostek samorządu terytorialnego na temat aktualnych problemów samorządu oraz możliwości ich rozwiązania. Ankieta ma charakter anonimowy. Wypełnioną ankietę proszę przesłać na adres organizatora badań: prof. dr hab. Andrzej K. Piasecki, Instytut Politologii Akademia Pedagogiczna, ul. Podchorążych 2, 30-084 KRAKÓW. Prosimy o wskazanie jednej odpowiedzi w pytaniach 001-005

001. Jak oceniasz wprowadzenie bezpośredniego trybu wyboru prezydenta?

01. Uważam, że zmiana wyboru prezydenta miasta to reforma korzystna.
02. Reforma jest właściwa, ale należy ją doskonalić.
03. Bezpośredni tryb wyboru prezydenta wymaga poważnej korekty.
04. Należy wycofać się z bezpośredniego trybu wyboru prezydenta.
05. Uważam ten problem za nieistotny.

002. Jak oceniasz zmniejszenie liczby radnych?

01. To bardzo dobre rozwiązanie
02. Liczba radnych powinna ulec dalszemu zmniejszeniu.
03. Liczba radnych powinna ulec zwiększeniu.
04. Należy zwiększyć liczbę radnych w większych JST.
05. Uważam, że liczba radnych nie ma większego znaczenia.

003. Jak oceniasz funkcjonowanie powiatów ziemskich?

01. Bardzo dobrze.
02. Mam wiele zastrzeżeń, ale opowiadam się za utrzymaniem powiatów.
03. Powinna nastąpić zasadnicza zmiana ustawy o samorządzie powiatu.
04. Należy zachować samorząd jedynie na szczeblu gminy i województwa.
05. Jest to problem drugorzędny dla rozwoju samorządności w Polsce.

004. Jak oceniasz funkcjonowanie samorz¹dowych województw?

01. Nie mam większych zastrzeżeń.
02. Uważam, że powinna zostać zmniejszona liczba województw.
03. Należy ustanowić województwo stołeczne.
04. Powinny nastąpić poważne zmiany w ustawie o samorządzie wojew.
05. Samorządowe województwa w niewielkim stopniu wpływają na ogólną sytuację polskiego samorządu.

005. Jak oceniasz swoj¹ współpracę z rad¹ w tej kadencji?

01. Bardzo dobrze.
02. Mogłem liczyć przede wszystkim na radnych mojego zaplecza.
03. Współpraca napotykała na problemy związane z powodów pozapolitycznych (np. kwestie budżetu).
04. Współpraca z radą układała się na ogół dobrze, a silna pozycja prezydenta umożliwiała łagodzenie konfliktów.
05. Trudno było uzyskać stabilną większość w radzie do większości inicjatyw prezydenta.

006. W jakich proporcjach prezydent miasta powinien być (masz do dyspozycji razem 100 proc.)

Menadżerem proc.

Politykiem proc.

007. Jakimi cechami według Ciebie powinien odznaczać się idealny prezydent? (proszę uszeregować według ważności) *mbicja, doświadczenie, odwaga, opanowanie, pokora, pracowitość, przedsiębiorczość, sprawiedliwość, uczciwość, wykształcenie*

1. 2. 3.

4. 5. 6.

7. 8. 9.

10.

008. Kto, Twoim zdaniem, spośród prezydentów polskich miast spełnia w największym stopniu wzorzec idealnego lidera samorządowego (wskaz trzy nazwiska):

1. 2. 3.

009. Wskaż trzy przykłady spraw związanych z pozycją prezydenta wymagających najpilniejszego unormowania ze strony ustawodawcy:

1

2

3

010. Na podstawie swoich kontaktów z zachodnimi liderami samorządowymi opisz przykładową normę (procedurę), która powinna zostać wprowadzona w Polsce celem usprawnienia funkcjonowania władzy prezydenta miasta.

.....

.....

.....

.....

